

מסורת הש"ס

6) כ"ב ק"ה: (ג) וישי
תשי' כ"ב ז': ד"ה וס
ד"ע.

גיליון הש"ס

תוש' ד"ה מה רבי
בשאר' ל"ה כ"ב ו'כ
הר"ן: ע"ן נישן דף ל' ע"ה
מו"ם ד"ה ס"ן:

הגהות הגר"א

[א] תוש' ד"ה מה רבי וישי
ס"ו: כ"ב ח'ל כל הפוסק
חולקס ע"ו: [ב] ש
איכא לאוקמי ס"ו: ר"ב ח'ל
רש"י שם ד"ה פרישא
והר"ש ש"ס מהו נוסר
או סמך וקושיא מ"ס
פיר' המ"ט משה ל"ן
דך למסר פירות פחד
ל':

מוסף רש"י

הגזול את חבירו
והבליע לוי בחשבו'ן.
לאחר זמן נח היטו
מקח ופגמו ל' דמיס
הוסף עליהם משת הנילה
והנילו בשטן: שהיה
טס למר הר' יעקב.
וב' ק"ה: ולרדת את
פורתו: לטן הגלגל
דיוק על כל דבר הנדבק.
וכן לענין שם הנדבק
ממנו קהלת הגלגל
רדיה: הרידה מן המטה
על שם שהיה שפי על ידי
מלת שמה מוכח כדפטי
הכ"י בכל ג'דיון מדיון ה'
דיון מלת טיגל הכ"י
(שופטים י"ד ט).

איזהו נשך פרק המישי בבא מציעא

ס"ד

עין משפט
גרי מצוה

בעישורייא וחומשייתא. אם יש לחלק למעות העודפות להוליאן עשרה עשרה או ה' ו' ואין אחד או שנים עודפות שאין בלחם לכל ה' יש לומר שטעה בחשבונו אם עישורייא ינהו טעה בין תמיסם לראביעס או בין ארבעים לשלשים ואם אין עשירות וישן

המיסיות יש שהיו רגילין למנות חמשה חמשה ואם היו עורפות הרבה כגון ג"ה טעה בעשירות דכפי' יש כאן טעות של ג' בליגו אחד ובה' העודפות טעה בין ג' לראבע או אם עודפות ט"ו או כ"ה טעה ג' פעמים או ה' פעמים בחשבונו של חמש אבל אם עודפות על החמיסיות אחת או ב' או ג' וד' שאין מגיעות ו' לא טעה כלום וכולס מתנה: ו' איניש שקיסא הוא. זה שנתנס לו אדם קשה הוא שאינו רגיל לגמול חקדים ולמת מתנת חס: מא'. כמה ימלה זה לעכנס בידו: אמר ליה. כיון דליכא למימר טעה בחשבונו תלינן למימר דלמא מיגזל גזליה זה ימיס רביס וזה לא ידע והשתא מלאו לבו להשיבו: דלא שקיל וערי ליה. ל' נשא ונתן עמו מעולס: כשליה פירקין. כשסייס לדרוש בחתי ולא שמעתי מחילת דכריו: שמיס דקאמר קרי קרי. שמעתי דורש ומוסרי דענין תמיד: היכינא נך. לאחר זמן: בני גרמידא. אמה אמה: איסנו. אם יש לו בגט גדולות בני אמה: ליסנו. ועודן קטנות הן אסור: ולרדום אם כוורפו. על שם שעשויות חלות חלות ודבוקות מדופן אל דופן קרי ליה רדייה כרדיית פת מדובקת בתנור: מה שטי חולכוס מכור נך. כןך וכך זח אם מעט אם רב יגיען: מוסר. שהרי קיבל עליו הפסד ושכר הלך אפי' ימלא יותר משהו הדמיס אין כאן אגר נטר ליה דאי הוה נזיר הדמיס נמי הוה שקיל: אבל אמר לו כן וכך. סלין וחזיל גביה בשכר הקדמת המעות אסור: איכא דאמרי. גבי קרי אמר רבא שפיר דמי: והא טויה אסור. גבי גזיה וחלל: לאו מיניה קא רבו. חלל הוצא לאחר זמן

הס היו רגילין בחמשה דרך שאלו מונין אחד אחד ולדין היו בכל ענין ככדי שהדעת טועה: מה שעיו חולבות עבור דף מותר. הן כרייתא לא קישא לרב דלסר לקמן פרישא כסוף פירקין (דף עג.) דהכא לוי רגילות לולול כשזיל המתנה יום או יומים לכן מותר שמקבל עליו הפסד ושכר וכן יכול להפסיד כמו להשמך הלך אפילו ימלא יותר מן הדמיס שנתן לא הוה אגר נטר אבל פרישא אגר רב דקא חזיל גביה טויה שרגיל לקנות ועוד שהוא נוסר ומשום הקדמת מעות עד זמן הנזיר חזיל גביה והוה אגר נטר ואע"ג דהתם נמי זימנין דלית בהו מיהא כדקאמר שמואל כגון נדר או קרה או גמיס ומפסיד הכל רב לא חייס להכי דלא שכיח הוא וא"מ לרב דלסר פרישא מ"ט משמכנתא דסורא דשמעת לקמן (דף סז:) דשריא לכ"ע דכתיב הכי כמשלס שניס חילין תיפוק ארעא דא בלא כסף דשרי אפילו לכמה שנים לחזיל גביה כ"ש לשהה אחת וש לומר דשאני משמכנתא דסורא שקויה קרקע מעכשוי נמעות ושטר לפירוטהי אי לא יעדנה הלוה אבל פרישא אינו זוכה כזוס דבר והוה זוי הלוהא גביה עד הנזירה ועוד דמשמכנתא דסורא קניו לו קרקע לכל דבר אפי' למשטת בה פרי ולהעמיד שם בהנמויו וכל תשימס שירעה אבל כפרדישא אינו מוכר אלל אין בלגד [א] ועוד י"ל דרב לא אגר פרידיס אלל דוקא כשלאמר ליה כן וכך הינין מוכר נך אבל אם מכר לו הן כן מעט מה שיגדל מודה רב דשרי ואפ"ה שרי שמואל משום מיהאש שהיין יהיה רע ולא ישוה הדמיס שנתן והכא בקרי ועיו חולבו' דלסר מודה שמואל דלא שייך ביה מיהאש ולאכיל דלמרי נמי דשרי רבא כיון דממילא קא רבו אחיא אפי' אליבא דרב ואע"ג דהתם נמי ממילא קרבי [ב] איכא לאוקמי דהתם מיירי כפרדישא כשלא ילא עדיין הפרי כלל: א' תקפה ברשותך.

א א מ"י פ"ד מהלכות
מלוה וזה הלכה י
סמך לחין ק"ז עוש"ע
מ"ח ס"י ר"ב ספ"י ג:
לא ב מ"י פ"ד מהלכות
גביה ה' י ופ"א
מה' גילה ארבייה ה' ח
סמך עשין ע"א עוש"ע מ"ח
ס"י שני ספ"י א ופי' שפי
ספ"י ג נבייה:
ל'ב ג מ"י פ"ט מהל'
מלוה וזה הלכה ג
סמך לחין ק"ז עוש"ע י"ד
ס"י קמ"ג ספ"י ט:
ל' ד מ"י שם הלכה י
סמך שם עוש"ע שם
ספ"י ח ונבייה:
ל' ד מ"י שם פ"ח הלכה
י' סמך לחין ק"ז
עוש"ע י"ד ס"י קמ"ג ספ"י
י':

תמיה דהיכי מיירי דאי בשמשך א"כ אפילו אמר ליה אי תקפה אי זילא ברשותך ואי יקרי ברשותי הוה שרי שהרי מתנה עמו שאם יוקרי יהא המקח קיים מעכשוי ואין המעות הלואה אללו ואי תקפה או זילא יהא המקח בטל ויהיו המעות הלואה ויחזירו לו ומה רבים יש כאן ואי בשלא משך מה צריך להתנות אי תקפה ברשותך לא אחני יכול לחזור דליכא מי שפרע כיון שמפסיד הכל כדמשמע לעיל כפ' הזהב (דף מט:) גבי ההוא חמרא דבעי למנסיה דבי חמרא דרופילא וי"ל דלעולם איירי כשמשך ואפ"ה אסור אי אמר אי זילא ברשותך דחשיב קריוב לשכר ורמזו להפסד דלאמר לקמן (דף ע.) גבי עיקרא דלסור אע"ג שיכול להתנות שאם יבא הפסד בעיקרא יהיו כל המעות הלואה ואם יבא ריוח יהיו כולס פקדון אלל ודאי כיון דלחריית ההפסד על המקבל לא מהני אפילו כנגדו להחשיב פקדון א"ג מיירי כשלא משך וארץ להתנות דאי לא מתני איכא מי שפרע דאין זו כל כך הפסד דליכא דניחא ליה בחלל טפי מנחמרא דלאמרין כדאמרינן בהמוכר את הספינה (ג"כ ד' פד: וסס) וא"מ אכתי כי לא אחני נמי יכול לחזור בו אי תקפה דמקח טעות הוא אפי' הביאו לוקח צדיקו ושהה הרבה ואחר כך החמין דא"ר חנינא המוכר את הפירות חלל גבי מוכר י"ן לחבירו והחמין לא שנו אלל כבקניס דלוקח אלל כבקניס דמוכר מני אמר ליה הא חמריך והא קנניך ואפ"ה מאן דפליג התם ואמר מולא דגבולא גריס מ"מ כי אחני מאי פריך הכא קריוב לשכר ורמזו להפסד הוא הא מקח טעות הוא דליכא למימר מזליה דלוקח גריס כיון דהתנה עמו דאי תקפה ברשותיה ובסוף פירקין (ד' עג:) נמי אמרינן גבי רבנן דיהבי זויי אחמרא בתשרי ומבשרי להו כעבט וקאמר אחמרא יהבי ואחללא לא יהבי ואין לחלק בין מוכר בתשרי ולוקח בעבת לשאר השנה כדהמוכר פירות לא קמפליג בין קודם עבת לאחר עבת לכן נראה דתקפה דהכא לאו היינו שהחמין אלל קלקול בעלמא כמו י"ן הנמכר בעבת פירות דלדמו שהחמין אחר ועמד להתחמין דלאמר כסוף פירקין ואומר הוה מקח טעות אלל תקיף דהכא אין זה הקלקול ראוי לעמוד מתשרי ואין זה מקח טעות ועליה יהבי זויי והוה תקפה דהכא כי ההוא דהמוכר פירות דלאמר רבא האי מאן דוכין חמרא דהמרא ותיקף כ' ללאו היינו החמין דבעי בחר הכי חללא מאי ואף על גב דבהדיא בברכות (ד' ה:) רב הונא תקיפא ליה ארבע מאה דני דחמרא הוה החמינו דקאמר אייקר חללא מ"מ הך דהכא לאו היינו החמין דכפ' וא"מ מ"י לרין לקמן (סס) טעמא דמעיקרא חללא חלל מיפוק ליה דאפילו בתקפה דליכא למימר הכי שרי להתנות דלאמר הכא כיון דקביל עליה יוקרא וחולא קריוב ליה ולמה הוא וי"ל דקלקול של חמוןן שכיח הלך אע"ג דמקבל עליה יוקרא וחולא הוה רחוק להפסד והוה דומה לרבים אי לאו טעמא דמעיקרא חללא חללא:

האי